

URZĄD MIASTA BYDGOSZCZY
Wydział Gospodarki Komunalnej

Bydgoszcz, dnia 10 lipca 2019 r.

WGK-III.7012.51.2019.JM

Pan
Maciej Figas
Dyrektor
Opera Nova w Bydgoszczy
ul. Marszałka Focha 5,
85-070 Bydgoszcz,

Temat: dotyczy uzgodnienia:

- Projektu Budowlanego „Rozbudowy Opery Nova o IV krąg wraz z infrastrukturą parkingową, 85-070 Bydgoszcz ul. Marszałka Focha 5, działki nr: 3/1, 3/3, 3/8, 9/6, 10 oraz działki 1, 2, 4, 11; obr. 109 w zakresie przebudowy ulicy Karmelickiej wraz z przebudową chodnika i ścieżki rowerowej przy Bulwarze”,
- projektu zagospodarowania terenu (PZT) dla zadania „Rozbudowa Opery Nova o IV krąg wraz z infrastrukturą parkingową”.

W odpowiedzi na pismo Pana Dyrektora z dnia 24.06.2019 r. (data wpływu do Wydziału Gospodarki Komunalnej (dalej WGK) dnia 24.06.2019 r.) uzupełnione pismem z dnia 04.07.2019 r. oraz wcześniejszą korespondencją, biorąc pod uwagę:

- ustalenia ze spotkania w Operze Nova w dniu 11.06.2019 r.,
- korekty projektu zagospodarowania terenu (dalej PZT) dokonane w wyniku konsultacji z Panią Bogna Rybacką - Ogrodnikiem Miejskim w dniu 01.07.2019 r.

informuję co następuje.

1. Opiniuję pozytywnie przedłożony PZT dla zadania „Rozbudowa Opery Nova o IV krąg wraz z infrastrukturą parkingową”, pod warunkiem wprowadzenia w projekcie wykonawczym:

- a. rozwiązań projektowych w obrębie korony, pnia i systemu korzeniowego pomnika przyrody płatanu klonolistnego zgodnych z ekspertyzą dendrologiczną (dalej „ekspertyza”) w zakresie określonym w piśmie WGK znak WGK-III.7012. 51.2019.JM z dnia 17 maja 2019 r. – punkt 6 i 7, co do której zobowiązany został inwestor, w szczególności poprzez:
 - zastosowanie rozwiązań budowy kanalizacji deszczowej wykluczającej uszkodzenie drzewa; urządzenia należy lokalizować poza zasięgiem systemu korzeniowego drzewa; sugeruje się zastosować taki sposób odprowadzenia nadmiaru wód

- deszczowych z jezdni, aby nie było konieczności realizacji podziemnej infrastruktury w obrębie zasięgu systemu korzeniowego pomnika przyrody,
- brak zmian istniejącej rzędnej terenu, w obrębie systemu korzeniowego pomnika przyrody, należy unikać skarpowania terenu,
 - określenie niezbędnych prac pielęgnacyjnych w obrębie korony pomnika przyrody, zgodnie z „ekspertyzą”, mających na celu poprawę stanu drzewa, po realizacji inwestycji,
 - wyznaczenie rzędnej projektowanej dla infrastruktury komunikacyjnej (ścieżki o nawierzchni mineralnej wodoprzepuszczalnej, opaski z kostki granitowej wokół platanu, jezdni ul. Karmelickiej) na podstawie „ekspertyzy” oraz rzędnej na której usytuowany jest system korzeniowy drzewa; elementy konstrukcji drogi (w tym ich niezbędne podbudowy) należy umieszczać wyłącznie nad systemem korzeniowym drzewa, a ich sposób zagęszczenia i zastosowane materiały winny zapewniać dostęp wody i tlenu do jego systemu korzeniowego,
- b. dyslokacji tablicy z obrazem L. Wyczółkowskiego, w związku z kolizją z projektowaną ścieżką pieszo-rowerową; lokalizację tablicy należy uzgodnić z Plastykiem Miejskim; tablicę należy usytuować przy ścieżce pieszej,
- c. uzupełnienia projektu o nasadzenia krzewów i bylin; w szczególności poprzez:
- nasadzenia izolacyjne - oddzielające przestrzeń przeznaczoną do ruchu samochodowego od przestrzeni przeznaczonych do ruchu pieszego i rowerowego (tj. ul. Karmelickiej od ścieżki rowerowej i projektowanej komunikacji pieszej wraz z dojazdem z ul. Karmelickiej na bulwar), w celu utworzenia optycznej bariery, oddzielającej bulwar spacerowo-wypoczynkowy od drogi,
 - kontynuację nasadzeń okrywowych z: róż, jałowców i lawendy, stanowiących dopełnienie istniejącej kompozycji wzdłuż bulwaru od ul. Mostowej do ul. Karmelickiej.
 - niewprowadzanie roślin okrywowych w obrębie systemu korzeniowego pomnika przyrody, aby nie stwarzać konkurencji pokarmowej dla drzewa oraz nie narażać jego systemu korzeniowego na ewentualne uszkodzenia podczas prac ogrodniczych,
 - zaplanowanie nasadzeń wg „Wytycznych sadzenia i pielęgnacji drzew i krzewów na terenach będących własnością Miasta Bydgoszcz i Skarbu Państwa we władaniu Miasta Bydgoszcz” oraz „Wytycznych zakładania i pielęgnacja trawnika”.
2. Opiniuję pozytywnie wycinkę zieleni zgodnie z przedłożonym projektem pn. „Szczegółowa inwentaryzacja zieleni na terenie przewidzianym pod rozbudowę Opery Nova” opracowanym przez mgr inż. Marię Rudnicką –Tomczak, pod warunkiem:
- a. realizacji nasadzeń kompensacyjnych w ilości min. 17 szt. drzew gatunku: lipa holenderska Pallida (8 szt.), kasztanowiec czerwony Briotti (3 szt.) i grab

- Fastigiata/wiśnia Amanogawa (3 szt.) w lokalizacjach wskazanych na PZT (będącym przedmiotem niniejszej opinii),
- b. realizacji nasadzeń kompensacyjnych w lokalizacjach wskazanych w PZT za usuwane drzewa z terenu działek Gminy Bydgoszcz nr 9/6, 3/1 i 10 w obr. 109 zgodnie z PZT,
- c. złożenie wniosku o wydanie zezwolenia na wycinkę drzewostanu do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Toruniu, Delegatura w Bydgoszczy.
3. Przedłożony Projekt Budowlany „Rozbudowy Opery Nova o IV krąg wraz z infrastrukturą parkingową, 85-070 Bydgoszcz ul. Marszałka Focha 5, działki nr: 3/1, 3/3, 3/8, 9/6, 10 oraz działki 1, 2, 4, 11; obr. 109 w zakresie przebudowy ulicy Karmelickiej wraz z przebudową chodnika i ścieżki rowerowej przy Bulwarze” wymaga dopracowania rozwiązań w obrębie pomnika przyrody w oparciu o uzyskaną ekspertyzę dendrologiczną, o której mowa powyżej; przedłożone rozwiązania nie spełniają wymogów dot. ochrony pomnika przyrody.

Opieczętowany plan zagospodarowania terenu (PZT) dla zadania „Rozbudowa Opery Nova o IV krąg wraz z infrastrukturą parkingową” stanowi integralną część niniejszej opinii.

Powyższe kwestie należy uwzględnić w projekcie wykonawczym, który należy przedłożyć do uzgodnienia w WGK. Rozwiązania projektowe w powyższym zakresie prosimy na roboczo konsultować z WGK (Ogrodnikiem Miejskim Panią Bogna Rybacką i inspektorem prowadzącym Panią Joanną Mostowską).

Inspektor prowadzący sprawę - Pani Joanna Mostowska tel. 52 58 58 873, e-mail. j.mostowska@um.bydgoszcz.pl.

DYREKTOR WYDZIAŁU

Wiesław Zawistowski

Załączniki:

1. Plan Zagospodarowania terenu (PZT) dla zadania „Rozbudowa Opery Nova o IV krąg wraz z infrastrukturą parkingową”.
2. Wytyczne sadzenia i pielęgnacji drzew na terenach będących własnością Miasta Bydgoszcz i Skarbu Państwa we władaniu Miasta Bydgoszcz”,
3. Wytyczne sadzenia i pielęgnacji krzewów na terenach będących własnością Miasta Bydgoszcz i Skarbu Państwa we władaniu Miasta Bydgoszcz”,
4. Wytyczne zakładanie i pielęgnacja trawnika”,

Otrzymują:

1. WARSZTAT ARCHITEKTURY Pracownia Autorska
ul. Armii Krajowej 85/1, 81-844 Sopot
2. Wydział Mienia i Geodezji,
3. Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej,
4. Wydział Gospodarki Komunalnej ref. IV

Wytyczne sadzenia i pielęgnacji drzew na terenach będących własnością Miasta Bydgoszcz i Skarbu Państwa we władaniu Miasta Bydgoszcz

1) Materiał roślinny:

- a) drzewa liściaste o pokroju alejowym, pień prosty i prawidłowo rozwinięty, korona rozpoczynająca się na wysokości 2,2 m, korona uformowana z jednym przewodnikiem i równomiernie umieszczonymi gałęziami bocznymi o rocznych przyrostach typowych dla gatunku, obwód pnia na wysokości 1 m 16-18 cm, a dla drzew szczególnych tj.: bardzo wolno rosnących, rzadko sadzonych i kolekcjonerskich obwód pnia 14-16 cm,
- b) drzewa iglaste wysokości min. 1,5 m, pień prosty i prawidłowo rozwinięty z jednym przewodnikiem i równomiernie umieszczonymi gałęziami bocznymi od podstawy do wierzchołka o rocznych przyrostach typowych dla gatunku.
- c) drzewa min. 3 krotnie szkółkowane, zdrowe, bez uszkodzeń na korze i pędach,
- d) drzewa pojemnikowane, jeśli realizacja nasadzeń w okresie od 15 kwietnia do 15 października (wielkość pojemnika min. 10 l, przerośnięta bryła korzeniowa min. 1 rok, niedopuszczalne zawinięte korzenie w donicy), w pozostałym okresie z bryła korzeniową (zabezpieczoną materiałem naturalnym, w siatce z drutu),
- e) wady niedopuszczalne materiału roślinnego: uszkodzenia mechaniczne roślin, odrosty podkładki poniżej miejsca szczepienia, ślady żerowania szkodników, oznaki chorobowe, zwiędnięcie, pomarszczenie, pęknięcia i martwica korzeni i części nadziemnych, uszkodzenia pąka szczytowego przewodnika, złe zrośnięcie odmiany szczepionej z podkładką, uszkodzenie lub przesuszenie bryły korzeniowej,
- f) wymagana akceptacja materiału roślinnego przez inspektora Wydziału Gospodarki Komunalnej (WGK), przed realizacją nasadzeń.

2) Miejsce sadzenia - zgodnie z koncepcją, planem lub projektem nasadzeń, lokalizacja ustalona w terenie z inspektorem WGK-a, w przypadku nasadzeń wg zatwierdzonego projektu budowlanego wymagane geodezyjne wyznaczenie miejsc nasadzeń.

3) Sadzenie drzew:

- a) wykopać doły pod każde drzewo o wymiarach odpowiadających wielkości 1,0 m³ w przypadku realizacji nasadzeń na glebach ciężkich (żywnych) i 1,5 m³ na glebach lekkich i nasypanych,
- b) wypełnienie wykopanych dołów ziemią ogrodniczą (1,0 – 1,5 m³ pod każde drzewo) o pH właściwym dla danego gatunku sadzonych drzew, (z udziałem co najmniej 15 % gliny, zawartość materii organicznej 5%, o strukturze gruzełkowatej i wolnej od chwastów trwałych (perz, topinambur,

oset, itp.), z dodatkiem hydrożelu i obornika granulowanego (wg zaleceń producentów),

- c) dopuszcza się pozostawienie i wykorzystanie urobku do zasypania drzew gruntu gliniastego, próchnicznego, jednak nie więcej niż 50% urobku, wyłącznie w uzgodnieniu i po akceptacji inspektora WGK, pozostały urobek wywieźć,
- d) wykopane doły należy zgłosić inspektorowi WGK celem dokonania odbioru przez niego kontroli i akceptacji,
- e) posadzić drzewa z uzupełnieniem podłoża, zagęścić grunt i obficie podlać,
- f) wykonać miski wokół drzew o średnicy 1 m, z zagłębieniem 5 cm poniżej istniejącego terenu (lub chodnika, wydzielienia krawężnikiem itd.), misa po uzupełnieniu korą powinna pozostawać na poziomie przyległych obszarów,
- g) opalikować drzewa:

i) liściaste:

- na terenach w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni i ciągów komunikacyjnych: cztery pale drewniane dł. ok. 2,5 m (po wbiciu pala ok. 1,5 m powinno pozostać nad gruntem) impregnowane środkami (bezbarwnymi) przedłużającymi trwałość drewna, pale o średnicy 6 cm, ustabilizowane poprzecznie półwałkami długości ok. 60-70 cm i średnicy 6 cm na dwóch wysokościach (dolna listwa podwójna, górna pojedyncza, górne krótsze), drzewo ustabilizowane do pali pasami,
- na terenach oddalonych od jezdni i ciągów komunikacyjnych: trzy pale drewniane dł. ok. 2,5 m (po wbiciu pala ok. 1,5 m powinno pozostać nad gruntem) impregnowane środkami (bezbarwnymi) przedłużającymi trwałość drewna, pale o średnicy 6 cm, ustabilizowane poprzecznie półwałkami długości ok. 60-70 cm i średnicy 6 cm na dwóch wysokościach (dolna listwa podwójna, górna pojedyncza, górne krótsze), drzewo ustabilizowane do pali pasami,

ii) iglaste:

- zabezpieczenie drzew pięcioma palami drewnianymi o średnicy 5 cm i dł. ok. 1,5 m (po wbiciu pala ok. 0,6 m powinno pozostać nad gruntem) impregnowanymi środkami (bezbarwnymi) przedłużającymi trwałość drewna, całość zabezpieczona siatką ogrodniczą ok. 2,5 mb (metalową w kolorze grafitowym) wysokości min. 40 cm przytwierdzoną stabilnie do pali drewnianych),

h) wyściółkować misy korą, warstwą gr. 5 cm,

i) wykonać cięcia korygujące z posmarowaniem ran środkiem grzybobójczym,

j) wywieść odpady.

4) Pielęgnacja nasadzonych drzew:

- a) pielęgnacja co najmniej trzy lata od momentu posadzenia, wskazane jest prowadzenie jej przez Wykonawcę prac w całym okresie trwałości projektu finansowanego ze środków zewnętrznych,
 - b) w okresie pielęgnacji należy: systematycznie podlewać rośliny w okresie wegetacji (od maja do września - co ok. 2 tygodnie), nawozić co najmniej raz w sezonie wegetacyjnym (wiosną) nawozami o przedłużonym działaniu, usuwać odrosty, odchwaszczać misy wokół drzew co najmniej raz w miesiącu w okresie wegetacji (od maja do września), uzupełniać paliki i poprawić wiązania na bieżąco, poprawiać misy wokół drzew i uzupełniać korą wiosną każdego roku,
 - c) w okresie pielęgnacji wymagana wymiana roślin nieprawidłowo rozwijających się, zasychających i suchych niezwłocznie po stwierdzeniu tego faktu, najpóźniej w ciągu 14 dni od zgłoszenia takiej konieczności wykonawcy nasadzeń przez inspektora WGK lub w terminach określonych umową,
 - d) usunięcie palików i wiązań po okresie 3 letniej pielęgnacji, pozostawić paliki w uzasadnionych przypadkach po uzgodnieniu i akceptacji inspektora WGK.
- 5) Ewidencja drzew w zasobach Miejskiej Pracowni Geodezyjnej - wymagane zgłoszenie posadzonych drzew do ewidencji.

UWAGA:

1. Na terenach pasa drogowego wymagany jest również nadzór nad pracami ogrodniczymi, o których mowa powyżej inspektora ds. zieleni Zarządu Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej (ZDMiKP).

KIEROWNIK REFERATU
Ogrodniczy Miejski

Bogna Rybacka

Wytyczne sadzenia i pielęgnacji krzewów na terenach będących własnością Miasta Bydgoszcz i Skarbu Państwa we władaniu Miasta Bydgoszcz

1) Materiał roślinny:

- a) krzewy pojemnikowane, o wykształconym pokroju, z minimum 3-5 pędami, co najmniej 30 cm wysokości i 30 cm szerokości (pojemnik C3) wg wielkości szczegółowo określonej w koncepcji, planie lub projekcie nasadzeń, wymagane całkowite przerośnięcie bryły w pojemniku (co najmniej roczne, niedopuszczalne zawinięte korzenie w donicy), rośliny zdrowe, bez uszkodzeń na pędach,
- b) wady niedopuszczalne materiału roślinnego: uszkodzenia mechaniczne roślin, ślady żerowania szkodników, oznaki chorobowe, zwiędnięcie, pomarszczenie, pęknięcia i martwica na korze korzeni i części nadziemnych, uszkodzenie lub przesuszenie bryły korzeniowej, zawinięte korzenie w donicy.
- c) wymagana akceptacja materiału roślinnego przez inspektora Wydziału Gospodarki Komunalnej (WGK), przed realizacją nasadzeń.

2) Miejsce sadzenia - zgodnie z koncepcją, planem lub projektem nasadzeń, lokalizacja ustalona w terenie z inspektorem WGK-a, w przypadku nasadzeń wg zatwierdzonego projektu budowlanego wymagane geodezyjne wyznaczenie miejsc nasadzeń.

3) Sadzenie krzewów:

- a) przygotowanie gruntu pod rośliny (skupinę), poprzez wykorytowanie całej powierzchni przeznaczonej na skupiny na głębokość 30 cm,
- a) wykorytowane powierzchnie zgłosić inspektorowi WGK celem dokonania odbioru przez niego kontroli i akceptacji,
- b) obszary przeznaczone pod nasadzenia uzupełnić 15 cm warstwą ziemią ogrodniczej (z udziałem co najmniej 15 % gliny, zawartość materii organicznej 5%, o pH 5,7 – 6,5), o strukturze gruzełkowatej i wolnej od chwastów trwałych (perz, topinambur, oset, itp.), z dodatkiem hydrożelu i obornika granulowanego (wg zaleceń producentów),
- c) uzupełnić wykopy ziemią ogrodniczą 5 cm poniżej przyległych terenów, zagęszczając poszczególne warstwy gruntu wodą,
- d) w przygotowane podłoże, poniżej 5 cm od przyległych nawierzchni, posadzić rośliny, a następnie uzupełnić warstwą kory do wysokości przyległych nawierzchni (ok. 5 cm grubości),
- e) wykonać cięcia korygujące z posmarowaniem ran środkiem grzybobójczym,
- f) wywieźć odpady.

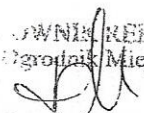
4) Pielęgnacja nasadzonych krzewów:

- a) pielęgnacja co najmniej trzy lata od momentu posadzenia, wskazane jest prowadzenie jej przez Wykonawcę prac w całym okresie trwałości projektu finansowanego ze środków zewnętrznych,
- b) w okresie pielęgnacji należy: systematyczne podlewanie roślin w okresie wegetacji (od maja do września - co ok. 2 tygodnie), nawożenie co najmniej

- raz w sezonie wegetacyjnym (wiosną) nawozami o przedłużonym działaniu, odchwaszczanie skupin co najmniej raz w miesiącu w okresie wegetacji (od maja do września), uzupełnianie kory wiosną każdego roku,
- c) w okresie pielęgnacji wymagana wymiana roślin nieprawidłowo rozwijających się, zasychających i suchych niezwłocznie po stwierdzeniu tego faktu, najpóźniej w ciągu 14 dni od zgłoszenia takiej konieczności wykonawcy nasadzeń przez inspektora WGK lub w terminach określonych umową,
- 5) Ewidencja krzewów w zasobach Miejskiej Pracowni Geodezyjnej - wymagane zgłoszenie posadzonych krzewów do ewidencji.

UWAGA:

1. Na terenach pasa drogowego wymagany jest również nadzór nad pracami ogrodniczymi, o których mowa powyżej inspektora ds. zieleni Zarządu Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej (ZDMiKP).

OWNIK REFERATU
Ogrodnik Miejski

Bogna Rybacka

Wytyczne zakładanie i pielęgnacja trawnika

Opis realizacji trawników

Skład proponowanej mieszanki traw :

GATUNEK	SKŁAD	Przykładowe odmiany
Życica trwała	15%	ETERLOU/LIBRONCO/TURFGOLD
Kostrzewa czerwona rozłogowa	30%	RED SKIN/LITANGO/HIGHTOWER
Kostrzewa czerwona kępowa	30%	WILMA/RAISA/DORIANNA
Kostrzewa szczeciniasta (owcza)	15%	BORNITO/BORVINA
Wiechlina łąkowa	10%	LIMOUSINE/ZEPTOR/LIBERLIN
Zalecana norma wysiewu	25 g/m ²	

Założenie trawnika– zakres czynności:

- usunięcie zdegradowanej darniny wraz z wywozem odpadów,
- nawiezenie warstwy gleby urodzajnej minimum 10 cm, wolnej od zanieczyszczeń i nasion chwastów, wysianie nawozu wieloskładnikowego z przewagą związków azotu, przekopanie z gruntem rodzimym na głębokość około 25 cm,
- wypoziomowanie i wyrównanie nawierzchni poprzez wałowanie,
- wysianie mieszanki nasion traw gazonowych (minimum 5 gatunków, o udziale kostrzewy czerwonej, szczeciniastej i owczej powyżej 60 %, mietlic około 30%, życic poniżej 10%; niedopuszczalny jest udział traw pastewnych); wysiew równomierny, aby uzyskać jednorodny trawnik, nasiona należy wymieszać z wierzchnią warstwą gruntu, po czym uwałować,
- nawadnianie powierzchni trawnika w czasie kiełkowania nasion, aby nie dopuścić do przesuszenia,
- wałowanie trawnika po osiągnięciu około 8 cm, celem zainicjowania krzewienia traw,
- wykonanie pierwszego koszenia po wałowaniu, po osiągnięciu wysokości trawy około 8-9 cm, po zaobserwowaniu właściwego ukorzenia trawy, z zachowaniem ostrożności celem uniknięcia wyrywania młodej trawy przez kosiarkę.

Pielęgnacja trawnika, polegająca na:

- areacja (wertykulacja) – 1 x w sezonie – wiosną w kolejnym sezonie po założeniu trawnika,
- nawożenie – 2x w sezonie (wiosna, jesień – zastosowanie nawozu właściwego dla sezonu agrotechnicznego)
- koszenie trawy – w miarę potrzeb (min. 2 razy w miesiącu), utrzymywanie wysokości trawnika nie większej niż 5 cm.